

אחים לז"א שהוא אביך וציוה הכתוב שלא תגרום להם גלות ע"י עוון של גילוי עריות (רמ"ק). **וְאַחֹת אִמֶּךָ: דָּא יְרוּשָׁלַם דְּלִתְתָא** ומש"כ אחות אמך פירושו שאמך היא השכינה שאחותה היא ירושלים שלמטה בעוה"ז כי השכינה שוכנת בתוכה. **דְּבַחוּבִין אֱלִין, יְגִלוּן יִשְׂרָאֵל בֵּינֵי עַמְמֵיא,** **וְיִתְחַרֵּיב יְרוּשָׁלַם לְתִתָּא** וע"י העוונות האלו של גילוי עריות יגלו ישראל בין העמים ותיחרב ירושלים שלמטה בעוה"ז. **וְעַל דָּא תְּנִינָן, רְחִימוּתָא דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּקָרָא לְיִשְׂרָאֵל אַחִים** ועל כך למדנו שאהבתו של הקב"ה לעם ישראל היא גדולה ביותר עד שהוא קרא לישראל "אחים", **שְׁנַאמֵר** (תהלים קכב) **לְמַעַן אַחֵי וְרַעֵי אֲדַבְּרָה נָא וְגו'** דהיינו שישראל הם אחים לקב"ה. (ואוקימנא מילין ותמן (ס"א מילי תמן) בַּת בְּנָה וּבַת בְּתוּלָה וְאִף עַל גַּב דְּאִינוּן בְּאַתְגְּלִיָּיא וּבְאַתְכַּסְיָא וְכֵן בְּתַרְיָה. דְּהָא עֲלָמָא אִיְצַטְרִיךְ לֻן, וְאִינוּן יְשׁוּבָא דְּעֲלָמָא כְּמָה דְּכַתִּיב (משלי כ"ז) רַעַךְ וְרַע אָבִיךָ) **וְהָאֵי רִזָּא דְּמִלְחָה. דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן** [וג] וזה סוד הדבר שאמר רשב"י.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵי אַחֵי לְפָנֵה רַעֵי, וְאֵי רַעֵי לְפָנֵה אַחֵי שאל רבי יהודה אם נקראו ישראל אחי למה הם נקראו גם רעי ואם נקראו ישראל רעי נמה הם נקראו גם אחי. **אָלָא תְּאֵנָא, תְּהוּא מְלָה דְּלָא אַתְעָרֵי לְעֲלָמִין, אַקְרִי רַע, כְּמָה דְּאֵת אָמַר רַעַךְ וְרַע אָבִיךָ אֵל**

אור הרשב"י

[וג] מתיבת ואוקימנא עד אמר רבי יהודה אינם שיש שאין גורסים כן כי נראה שהיא הגהה בגירסת המק"מ ובשאר דפוסים, וכתב הרמ"ק מבחוץ.

הלימוד היומי

תְּעֹזֹב אלא אמר רבי יהודה שלמדנו שמי שאינו נפרד מחבירו לעולם הוא נקרא ריע כמו שנאמר רעך ורע אביך אל תעזוב ולכן לא אמר רעך ורע אביך אהוב או בקש אלא אמר עליו אל תעזוב כי הוא כבר נמצא עמך אלא שאתה צריך לא לעזוב אותו (רמ"ק). **וְהָאִי רָזָא דְּמַלְּהָ דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֵימָא עֲלָאָה, רַעֲיָא אֶקְרִי, בְּגִין דְּלֹא אֶתְעַדִּי רְחִימוּתָא דְּאָבָא מְנָה** (דף ע"ח ע"א)

לְעֲלָמִין וזהו סוד הדבר שאמר רשב"י שאמא העליונה שהיא הבינה היא נקראת רעיה אל החכמה שהוא אבא בגלל שאהבתו של אבא איננה טרה ממנה לעולמים כי ייחודם תדירי ואינו נפסק (רמ"ק). **וְאֵימָא תַּתְּאָה כְּלָה אֶקְרִי, וְאֶקְרִי אַחוּת, כְּמָה דְּאוּקְיָמְנָא** (שיר השירים ח) **אַחוּת לָנוּ קְטַנָּה** והמלכות שהיא נקראת אמא תחתונה היא נקראת כלה אל ז"א ולפעמים היא נקראת אחות כמו שלמדנו על מש"כ אחות לנו קטנה שהכוונה למלכות.

וְהֵינּוּ סְתָם מִתְּנִיתָא דִּילָן, דְּכִתְיִב הָכָא וע"פ הדברים האלו ויבן הפירוש של סתם משנה שלנו שלא נודע מי אמרה, שלמדנו שנאמר כאן בפרשת עריות, **עֲרוֹת אַחוּתְךָ בֵּת אָבִיךָ אוּ בֵּת אִמְךָ, כִּיּוֹן דְּאָמַר בֵּת אָבִיךָ, מָאִי אוּ בֵּת אִמְךָ** וקשה שמכיון שאמר הפסוק בת אביך דהיינו שהמלכות היא הבת של החכמה ממילא נדע שהיא בת אמך שהיא הבינה כי אין החו"ב נפרדים לעולם ולפי"ז קשה מה בא הפסוק לומר עוד או בת אמך שהמלכות היא בת לבינה. **אֵלָא, אִי מְסַטְרָא דְּאָבָא אֲשֶׁתְּכַחַת, חֲכָמָה אֶתְקַרֵּי** אלא סוד הפסוק שיש במלכות שתי בחינות, בחינה אחת אם היא נמצאת מצד החכמה דהיינו שצד החכמה שולט ומאיר בה אז המלכות נקראת חכמה על שמו ולכן היא

נקראת בת אביר. **וְאִי מְסֻטָּרָא דְאִימָא, בִּינָה אַתְקָרִי** ובחינה אחרת אם היא מקבלת את עיקר השפעתה מהבינה אז היא נקראת על שם הבינה ושמה הוא בת אמר. **וְעַל כָּל פָּנִים בֵּין הָאִי וּבֵין הָאִי, מְאִימָא וְאִבָּא אֲשֶׁתִּבְחַת. דְּהָא יו"ד לָא אַתְעָרִי מִן ה' לְעֶלְמִין** ועל כל פנים בין אם עיקר תיקונה הוא מהחכמה ובין אם עיקר תיקונה הוא מהבינה מכל מקום המלכות נמצאת ונאצלה ע"י אבא ואמא שהם החכמה והבינה כי האות י' שבשם הוי"ה שהוא כנגד החכמה לא סר מהאות ה' הראשונה שבשם הוי"ה שהוא כנגד הבינה לעולמים (רמ"ק). **וְדָא הוּא רְזָא דְמְלָה, מוּלְדַת בֵּית: מְסֻטָּרָא דְאִבָּא** וזהו סוד הדבר שנאמר על המלכות מולדת בית, דהיינו שהוא נאמר עליה כאשר היא נאצלת מהחכמה אל הבינה ואז היא נעלמת בבינה שהיא בית לחכמה (רמ"ק). **או מוּלְדַת חוּץ: מְסֻטָּרָא דְאִימָא** ומה שנאמר על המלכות או מולדת חוץ הוא כאשר היא נאצלת מצד הבינה למטה שאז היא נקראת מולדת חוץ כי היא נאצלה מהבינה החוצה אל מקום הגילוי (רמ"ק).

רְבִי אִבָּא אָמַר וחלק על ת"ק שהבינה היא נקראת בית, ומולדת בית הוא כאשר המלכות יוצאת מהבינה כי מש"כ, (משלי כד) **בְּחַפְזָה יִבְנֶה בַּיִת** היינו, **מֵאֵן הוּא בַּיִת דְּאֵתְפְּנֵי בְּחַפְזָה** מי הוא הבית שנבנה ע"י החכמה. **הָיִי אִימָא דָּא נָהַר דְּנַפְיָא מְעַדָּן** הוי אומר שזו היא הבינה הנקראת נהר שיוצאת מהחכמה הנקרא עדן, **בְּגִינֵי כֶּךָ מוּלְדַת בַּיִת** ומשום כך כתוב מולדת בית כי הכוונה למלכות שהיא יוצאת מהבינה הנקראת בית לחכמה והיא עומדת באחורי ז"א (רמ"ק). **או מוּלְדַת חוּץ. פֶּד נַפְקַת מִן ו'** ומה

שנאמר על המלכות או מולדת חוץ הוא כאשר המלכות יוצאת וננסרת מאות ו' שהוא ז"א הנקרא חוץ כי הוא נגלה ויוצא לחוץ לעומת החו"ב שהם נעלמים (רמ"ק), **כְּמָה דְּכֶתִיב** כמש"כ בפסוק, (בראשית ב) **עֵצִים מֵעֵצִים וּבֶשֶׂר מִבְּשָׂרִי** דהיינו שבתחילה אדם שהוא סוד ז"א אמר לחוה שהיא סוד המלכות עצם מעצמי ובשר מבשרי כי הם היו מחוברים. **וְכֶתִיב** (בראשית ב) **וַיִּקַּח אֶתְּ מִצְלָעוֹתָיו** דהיינו שהוא סוד הנסירה שאז נפרדה המלכות מז"א, **וְדָא הוּא מוֹלְדַת חוּץ,** **מֵאַתֵּר דְּזַעִיר אֲנִפִּין אֲשֶׁתִּיבָתָהּ,** **כְּמָה דְּאַתְמָר** וזהו מש"כ על המלכות מולדת חוץ כי היא ננסרה ממקומו של ז"א הנקרא חוץ להיות פרוץ לעצמה כמו שלמדנו.

וְעַל דָּא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יִשְׂרָאֵל אָחִין אֶקְרוּן
לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּלֹא אַעֲדֵי רְחִימוֹתָא דְּלַהּוֹן
לְעַלְמִין ועל כך אמר רבי יהודה שישראל נקראים אחים לקב"ה כי הם מקבלים נשמה וחיה מהחו"ב כמו שז"א מקבל מוחין מהחו"ב ולכן אהבתו של הקב"ה לא סרה מהם לעולמים. **יְרוּשָׁלַם דְּלִתְתָּא אַחוּת אַמָּךְ אַתְקָרִי** וכן ירושלים שלמטה היא נקראת אחות אמך שהיא המלכות, **כְּמָה דְּכֶתִיב** כמש"כ בפסוק, (תהלים קכב) **יְרוּשָׁלַם הַבְּנוּיָה כְּעִיר שְׁחוּבָרָה לָהּ יַחְדָּו וְגו'** וקשה. **מַאי שְׁחוּבָרָה לָהּ יַחְדָּו** מה הפירוש שחוברה לה יחדיו. **בְּגִין דְּאַזְדָּוּוּג בָּהּ מְלָכָא מְשִׁית סְטָרִין, בְּכָל סְטָרִי מְלָכָא,** **בְּדִרְגָּא דְּצַדִּיק** אלא משום שהתייחד ז"א עם המלכות מכח הו"ק שלו וכן המלכות התחברה בכל הו"ק דז"א כי כולם משפיעים לה ע"י מדרגת הצדיק שהוא היסוד, **וְכָל**